

Verklaring IAP: "A Call for Action to Tackle the Growing Burden of Dementia"

Publicatiedatum: 5 juli 2018; 00:01 MET

Voor meer informatie:

Peter McGrath

IAP Coordinator, Triëst, Italië

E-mail: mcgrath@twas.org, iamp@twas.org

Tel.: +39 040 2240 571; +39 040 2240 681

Howard Chertkow, MD, FRCP, FCAHS

Professor of Neurology, McGill University;

Scientific Director, Canadian Consortium on Neurodegeneration in Aging (CCNA), Jewish General Hospital, Lady Davis Research Institute

3755, chemin de la Côte-Ste-Catherine, Bureau F-408

Montréal (Québec) H3T 1E2

E-mail: howard.chertkow@mcgill.ca

Tel.: +1 514 340 8222

Triëst, Italië, 5 juli 2018

Het InterAcademy Partnership for Health (IAP for Health) roept in zijn 'Call for Action to Tackle the Growing Burden of Dementia' op om maatregelen te nemen om het groeiende probleem van dementie aan te pakken. Deze IAP-verklaring wordt gesteund door meer dan 50 leden van het IAP for Health (d.w.z. academies van geneeskunde en academies van wetenschappen met een sterke geneeskundeafdeling in de hele wereld).

In de IAP-verklaring wordt benadrukt dat wereldwijd het percentage mensen van 65 jaar en ouder de laatste tientallen jaren is gestegen, en dat deze trend zich zal voortzetten. En omdat ouder worden de grootste bekende risicofactor is voor dementie, betekent dit dat het aantal mensen met dementie wereldwijd in 2050 bijna verdrievoudigd zal zijn. Deze toename (van 47,5 miljoen naar ongeveer 135,5 miljoen mensen) zal met name voordoen bij mensen in lage- en midden-inkomenslanden.

Vaak ligt aan dementie een combinatie van hersenziekten ten grondslag, waarbij bij veel mensen sprake is van veranderingen die zowel geassocieerd worden met Alzheimer (de meest voorkomende vorm van dementie) en cerebrovasculaire dementie. Maar hoewel we steeds meer te weten komen over de risicofactoren voor dementie (bijv. roken en diabetes in samenhang met

CVA en hartaandoeningen), blijft dementie een langzaam progressieve aandoening, waarbij de diagnose pas gesteld wordt als de ziekte al een aantal jaren aanwezig is.

En terwijl in veel landen dementie op jonge leeftijd (onder de 60) zeldzaam is, geldt dit vaak niet voor landen waar HIV/AIDS veel voorkomt, zoals in de Afrikaanse landen ten zuiden van de Sahara en andere landen met een laag inkomen. Dat betekent dat jonge mensen in deze landen de komende jaren een relatief groot risico hebben om dementie te krijgen.

Dementie komt niet even vaak voor bij mannen als bij vrouwen. Vrouwen hebben meer kans op dementie en worden er vervolgens ook ouder mee. Vrouwen leveren ook de meeste mantelzorg als het gaat om de zorg voor dementiepatiënten.

Daarom wordt er in de verklaring van het IAP for Health voor gepleit dat overheden en zorgaanbieders een aantal maatregelen nemen, waaronder:

- Het vergroten van de bewustwording omtrent dementie, met name door publieksvoorlichting: hoe kunnen we onze hersenen gezond houden, maar ook over het accepteren van mensen met dementie zoals ze zijn, waarbij vooral gekeken wordt naar wat zij nog kunnen;
- Onderzoek naar het ontwikkelen en implementeren van effectieve (farmacologische en niet-farmacologische) behandelmethoden om de meest voorkomende oorzaken van dementie uit te stellen, te voorkomen, te vertragen, te behandelen, te verbeteren en uiteindelijk te genezen;
- Investeren in nationale gezondheidszorgsystemen, waaronder het opleiden van een voldoende grote en gediversifieerde groep zorgverleners, maar ook het opzetten van de benodigde infrastructuur voor tijdige, competente en gepersonaliseerde zorg voor mensen met dementie en hun zorgverleners in elk stadium van de ziekte.

“Deze IAP-oproep richt zich op het ontwikkelen van een evidence-based volksgezondheidsgerichte aanpak voor dit steeds groter wordende probleem”, aldus Howard Chertkow, voorzitter van de werkgroep van het IAP for Health die de verklaring heeft voorbereid. “Uiteindelijk moet ieder land een duidelijke analyse maken voor zijn eigen bevolking met betrekking tot de mogelijkheden voor primaire preventie van dementie. Dit zou moeten worden gevolgd door beleid voor secundaire preventie, zoals vroegtijdige opsporing in combinatie met effectieve behandeling, waarvan men denkt dat deze in dit stadium effectiever is dan in een later stadium. Hierbij zou het dan zowel gaan om de behandelingen die nu al beschikbaar zijn als om behandelingen die momenteel worden ontwikkeld op basis van klinisch onderzoek. De zogenoemde tertiaire preventie (mitigatie van dementie en alle subvormen ervan door middel van diverse behandelingen en terminale zorg voor mensen met dementie) moet ook meer aandacht krijgen.”

Depei Liu van de Chinese Academy of Engineering en medevoorzitter van het IAP for Health: "Alle landen – ontwikkelde landen én ontwikkelingslanden – hebben te maken met het toenemende probleem van dementie. Door middel van deze verklaring hopen we dat het IAP for Health en de aangesloten academies, die samen de hele internationale medische wetenschap vertegenwoordigen, ervoor kunnen zorgen dat men zich beter bewust wordt van wat er gedaan moet worden om de ontwikkelingen voor te zijn. We verwachten dat onze aangesloten academies deze verklaring rechtstreeks zullen aanbieden aan hun overheid en zullen verspreiden via hun nationale en medische netwerken, zodat een begin kan worden gemaakt met de implementatie van onze aanbevelingen. Ik roep met name lage- en middeninkomenslanden op om alles uit de kast te halen om iets te doen aan deze dreigende crisis."

De andere medevoorzitter van het IAP for Health, Detlev Ganten van Leopoldina (de Duitse nationale academie van wetenschappen) voegt eraan toe: "Net als alle andere IAP-verklaringen is deze verklaring over dementie zeer weloverwogen. Zij bevat (op basis van het meest recente onderzoek van onze aangesloten academies) het best mogelijke onpartijdige advies aan beleidsmakers bij nationale ministeries voor de volksgezondheid en welzijn, aan zorgorganisaties en andere betrokken instellingen, en aan beleidsmakers op internationaal niveau. Het probleem van dementie wordt steeds groter, met name in landen met veel vergrijzing, en het is tijd om maatregelen te nemen."

"Dit onafhankelijk tot stand gekomen statement maakt nogmaals duidelijk hoe prangend de situatie is met betrekking tot dementie. Wereldwijd, geen land uitgezonderd, zal het aantal patiënten blijven stijgen en als het wetenschappelijk onderzoek geen oplossing biedt, zal de situatie onhoudbaar worden."
Philip Scheltens, MD, PhD, FAAN, Alzheimer Center, Amsterdam UMC

###

Noot voor de redactie:

- De verklaring is te vinden op: <http://www.interacademies.org/45731/IAP-for-Health-A-call-for-action-to-tackle-the-growing-burden-of-dementia>
Hier worden ook vertalingen in het Frans, Duits, Italiaans en andere talen beschikbaar gesteld.
- De verklaring is tot stand gekomen onder leiding van **de Canadian Academy of Health Sciences**.
- De verklaring "A Call to Action to Tackle the Growing Burden of Dementia" werd gepubliceerd door IAP op 5 juli 2018. De verklaring werd tegelijkertijd gepubliceerd in

de *Journal for the Prevention of Alzheimer Disease* (Vol. 5, nummer 2):
www.jpreventionalzheimer.com.

- De werkgroep die de IAP-verklaring ‘A Call for Action to Tackle the Growing Burden of Dementia’ heeft opgesteld, bestond uit:
 - Dr. **Howard Chertkow**, Canada (voorzitter)
 - Prof. **Ama de-Graft Aikins**, Ghana
 - Dr. **Liaquat Ali**, Bangladesh
 - Dr. **Laila Asmal**, Zuid-Afrika
 - Prof. **Hayrunnisa Bolay Belen**, Turkije
 - Prof. **Carol Brayne**, Verenigd Koninkrijk
 - Dr. **Josef Priller**, Duitsland
 - Prof. **Lars Lannfelt**, Zweden
 - Prof. **Alan Leshner**, VS
 - Dr. **Ninoslav Mimica**, Kroatië
 - Prof. **Maryam Noroozian**, Iran
 - Prof. **Adesola Ogunniyi**, Nigeria
 - Prof. **Juha Rinne**, Finland
 - Prof. **Paolo Maria Rossini**, Italië
 - Dr. **Jonas Alex Morales Saute**, Brazilië
 - Dr. **Philip Scheltens**, Nederland
 - Dr. **Ales Stuchlik**, Tsjechië

IAP for Health is een van de oprichters van het InterAcademy Partnership (IAP). Het is een netwerk van 78 nationale academies van geneeskunde en geneeskundeafdelingen van nationale academies van wetenschappen en richt zich op de bevordering van gezondheid over de hele wereld. De doelstellingen van het IAP zijn: het versterken van de mogelijkheden van academies om evidence-based advies aan overheden te geven over gezondheids- en wetenschapsbeleid; ondersteunen van de oprichting van nieuwe academies; ondersteunen van nieuwe projecten van aangesloten academies met als doel het onderzoek en het hoger onderwijs in hun land te verbeteren; publiceren van consensusverklaringen over zaken van mondiaal volksgezondheidsbelang. Het IAMP-secretariaat is ondergebracht bij TWAS in het Italiaanse Triëst.

Zie voor meer informatie over het IAP: www.interacademies.org

De nationale academies van geneeskunde en geneeskundeafdelingen van nationale academies van wetenschappen brengen sinds 2002 via het IAP verklaringen uit. De eerste verklaring in 2002 was 'Controlling Infections in the 21st Century' over de bestrijding van infectieziekten. De

verklaringen die sindsdien zijn uitgebracht, betroffen onder andere de bijkomende gezondheidsvoordelen van mitigatiemaatregelen in het kader van klimaatverandering, een oproep om actie te ondernemen om de gezondheidsonderzoekscapaciteit in lage- en middeninkomenslanden te versterken en een ‘A Call to Action to Strengthen Healthcare for Hearing Loss’ (in 2015).

De eerdere IAP-verklaringen zijn te vinden op: <http://www.interacademies.org/10878/Statements>